

9.

Betænkning.

Ved Skrivelser til Ringkjøbing Amt af 4de og 25de August d. A. har Indenrigsministeriet i Medhold af Lov om Landvæsenkommisioner og Overlandvæsenkommisioners Sammensætning af 30te December 1858 § 22 udnævnt Landvæsenkommisssereene, Proprietær Cand. juris Hoppe til Halesbjerg og Proprietær Stockholm til Hesselmed til med Herredsfoged Barfoed i Bølling og Nørre-Herreder som Formand at sammentræde i en Landvæsenkommision, for at afgive Betænkning om:

1. Hvorvidt en Forbedring af de med Hensyn til Vandafløbet fra Ringkjøbing Fjord for Tiden tilstedeværende Forhold vil kunne opnaas ved en Senkning af Fjordvandspeilet, og i bekræftende Fald, hvilke Foranstaltninger der i det nævnte Viemed under tilbørligt Hensyn til samtlige de Interesser, der her have Krav paa at komme i Betragtning, passende ville kunne træffes.
2. Hvilket Beløb der, under Forudsætning af, at Fjordvandspeilet skal søges sænket, maa antages at udfordres dels til Gjennemførelse af de Foranstaltninger, som Landvæsenkommisjonen mener at maatte tilraade, dels til Fyldestgjørelse af mulige Erstatningskrav, og
3. Hvorledes dette Beløb efter Landvæsenkommisjonen's Formening bør søges tilveiebragt, navnlig ved Fordeling paa de Lodseiere, der have Interesse i Foranstaltningens Gjennemførelse.

Til Opfyldelse af dette Hverv har Kommisjonen undersøgt de lokale Forhold ved Ringkjøbing Fjord og ved Møder med Beboerne gjort sig bekendt med de herskende Meninger og Anskuelser, og skal Kommisjonen heretter, forinden den gaar over til direkte Besvarelse af de den forelagte Spørgsmaal, tillade sig foreløbig at udtale sig om de ved Fjorden for Tiden forehaandenværende Forhold samt om de Interesser, der her ere repræsenterede, og ere disse navnlig Fiskeriet i Fjorden og paa Havet samt Konservering og Forbedring af de omkring Fjorden liggende betydelige Engstrætninger.

Bel har Seiladsen paa Ringkjøbing Fjord tidligere havt stor Betydning for Ringkjøbing By, saalænge denne ad Søveien havde sin letteste og billigste Ud- og Indførsel, men, efter at Ringkjøbing ved Jernbanen har erholdt en lettere og hurtigere Forbindelse med Omverdenen, har Søveien omtrent tabt sin Betydning for den og, da det kun kan paaregnes, at yderlig saa Handelsfarerier fremtidig ville besøge Fjorden, skjønde vi ikke rettere, end at Interessen i at bevare Seiladsen for saadanne nu er saa underordnet, at intet Hensyn særlig bør tages til dem.

Som bekendt, har Udløbet for Ringkjøbing Fjord, eller det saakaldte Nymindegab, stadig flyttet sig fra Nord til Syd, og er det nu kommet saa sydlig, som det omtrent kan komme, idet det nu er ca. $\frac{1}{2}$ Mil sydfør Nymindegabs Kro. I dette lange Løb er overalt afleiret Sandbanker, som stadig sættes paa forskjellige Steder af Strømmen, hvoraf Følgen er, at Seiladsen selv for smaa Vaade er uberegnelig og undertiden umulig og med nordlige Vinde med Storm farlig for saavel Vaadene som for Menneskeliv. Som Forholdet nu er, er Havfiskeriet næsten umuliggjort, og dette, som tidligere er drevet af mange Mennesker, er derfor ogsaa nu saa at sige ophørt. — Det er derhos en Kjendsgjerning, at Fiskenes Mængde i selve Fjorden aarlig aftager og navnlig i de senere Aar er aftagen betydelig, og tro vi at maatte antage, at denne Formindskelse af Fiskene hidrører fra den lave Vandstand i Udløbet og de Banfæligheder, Fiskene her møde i at gaa op i Fjorden. Fiskeriet i denne og de tilstødende Aar er derfor ogsaa reduceret til en Ubetydelighed.

Vandstanden i Fjorden er derfor langt høiere end i Havet, og kan det paaregnes, at Fjorden under almindelige Forhold om Sommeren staar omtrent $1\frac{1}{2}$ Fod over Havet eller i Høide med Havets daglige Høivande, og er denne Opstuvning i Fjorden tilbels begrundet i dennes lange, sandige og besværlige Udløb. — At en saadan høi Vandstand i Fjorden paa forskjellig Maade indvirker skadelig paa Landbruget, er en Selvsølge, idet den navnlig gjør Engene sure ved, at Udløbet fra disse hindres, og bliver Afgrøden igjen paa Grund heraf baade mindre og af ringere Kvalitet. — Dertil kommer endnu, at den høie Vandstand hindrer Engenes Tilvæxt eller Dannelselse af Opgrøde, der rundt om ved og i Fjorden vil opstaa ved Vandets Senkning i Forbindelse med Tilførsel af Slik fra Havet, hvilket nu savnes, da der under almindelige Forhold aldeles ikke kommer Vand fra Havet ind i Fjorden,